

Stačí jedno
smrtící
sousto...

OCHUTNÁVAČKA

V. S. ALEXANDER

Copyright © 2018 by Michael Meeske

Translation © Zdík Dušek, 2018

Copyright © ALPRESS, s. r. o.

Všechna práva vyhrazena.

Žádnou část knihy není dovoleno užít
nebo jakýmkoli způsobem reprodukovat bez písemného
souhlasu držitele práv, s výjimkou krátkých citací
nebo odkazů, které tvoří součást kritického hodnocení.

Z anglického originálu THE TASTER

přeložil Zdík Dušek

Redakční úprava Vlasta Kohoutová

Vydalo nakladatelství Alpress, s. r. o., Frýdek-Místek,

v edici Klokan, 2018

shop@alpress.cz

Vydání první

ISBN 978-80-7543-952-9

Jamesi E. Gunnovi, který zapálil oheň

Prolog

BERLÍN, 2013

Kdo zabil Adolfa Hitlera? Odpověď najdete na těchto stránkách. O okolnostech jeho smrti panují pochyby od roku 1945, ale já znám pravdu. Byla jsem u toho.

Teď jsem bezdětná stará vdova, která žije sama v domě plném vzpomínek hořkých jako popel. Ani lípy na jaře a modrá jezera v létě mi nepřinášejí radost.

Já, Magda Ritterová, jsem byla jednou z patnácti žen, které ochutnávaly Hitlerovo jídlo. Paranoidně se bál otravy ze strany Spojenců nebo zrádců.

Po válce nikdo kromě mého manžela nevěděl, co jsem dělala. Nemluvila jsem o tom. Nemohla jsem o tom mluvit. Ale tajemství, s nimiž jsem žila tolik let, musejí být propuštěna ze svého vězení. Můj život se chýlí ke konci.

Zнала jsem Hitlera. Dívala jsem se, jak prochází po chodbách svého horského útočiště v Berghofu, a následovala jsem ho do bludiště Vlíčího doupěte, jeho východopruského ústředí. Byla jsem u něj během jeho posledního dne v hlubinách berlínského bunkru. Často ho obklopovala svita obdivovatelů a jeho hlava se mezi nimi kývala jako bóje na moři.

Proč nikdo nezabil Hitlera dřív, než zemřel v tom bunkru? Rozmarem osudu? Kvůli jeho zázračné schopnosti unikat smrti? Bylo vymyšleno mnoho plánů na jeho zavraždění a mnohé z nich se vůbec neuskutečnily. Pouze jednou se po-

dařilo vůdce zranit. Neúspěšný pokus jen posílil jeho víru v prozřetelnost – v jeho božské právo vládnout, jak uzná za vhodné.

Poprvé jsem ho spatřila v roce 1932 na stranickém shromáždění v Berlíně. Tehdy mi bylo patnáct. Stál na dřevěné plošině na Potsdamer Platz a promlouval k malému hloučku lidí, který se rychle rozšířil, jakmile se rozkřiklo, že tu je Hitler. Toho listopadového dne se z šedivých mraků lil déšť, ale každé Hitlerovo slovo vybuchovalo ve vzduchu jako oheň, dokud dav nežhnul horkem a vztekem namířeným proti nepřítelům německého národa. S každým úderem jeho pěsti o hrud' se otřáslo nebe. Měl na sobě hnědou uniformu s černým koženým opaskem přes hrudník. Na levé paži bylo jasně vidět pásku s červeno-bílo-černou svastikou. U boku mu visela pistole. Nebyl nijak zvlášť pohledný, ale jeho oči měly hypnotickou sílu. Povídalo se, že chtěl být architektem nebo malířem, ale já jsem si vždycky říkala, že by byl lepším vyprávěčem příběhů, jen kdyby dovolil, aby se jeho představivost realizovala ve slovech místo nenávisti.

Uhranul národ a způsobil nadšenou extázi mezi těmi, kteří věřili v zářivý nový svět národního socialismu. Všichni jsme ho ale neuctívali jako zachránce Německa. Rozhodně ne všichni „dobří Němci“. Provinil se můj národ tím, že pomohl nejproslulejšímu diktátorovi, jakého svět kdy poznal?

Kolem Hitlera vyrostl kult osobnosti a Hitler zůstal i po smrti stejně velký jako za života. Členy jeho kultu fascinovala hrůza a zkáza, kterou způsobil světu jako ďábel. Jsou to buď fanatičtí obdivovatelé vůdce, nebo studenti lidské psychologie, kteří se ptají: „Jak může být jeden člověk tak zlý?“ Ať tak či onak, tito následovníci pomohli Hitlerovi získat věčný život.

Snažila jsem se vyrovnat s hrůznými činy spáchanými třetí říší i se svou konkrétní úlohou v dějinách. Můj příběh potřebuje být zveřejněn. Někdy mě pravda drtí a děsí, jako kdybych se řítila do nekonečné, tmavé šachty. Při vyprávění

jsem ale zjistila mnohé o sobě i o lidstvu. Taky jsem si uvědomila krutost lidí, kteří vytvářejí zákony tak, aby vyhovovaly jejich vlastním zájmům.

Život mě potrestal a ve spánku mě pronásledují noční můry. Před hrůzami minulosti se nedá uniknout. Snad mě ti, kteří si přečtou můj příběh, nebudou soudit tak přísně, jako se soudím já.

Čajovna Berghof

1. kapitola

Berlínem se na počátku roku 1943 rozšířil zvláštní strach. Před rokem jsem zvedala hlavu k nebi, když se rozezněly sirény protileteckého poplachu. Viděla jsem jen vysoké mraky, které nade mnou plynuly jako bílé koňské ohony. Spojenecké bomby nezpůsobily velké škody a my Němci jsme se domnívali, že jsme v bezpečí. Na konci roku 1943 můj otec pojal podezření, že začala předehra k ohnivému dešti zkázy.

„Magdo, měla bys odjet z Berlína,“ řekl mi na začátku bombardování. „Tady je to příliš nebezpečné. Můžeš jet ke strýci Willymu do Berchtesgadenu. Tam budeš v bezpečí.“ Matka souhlasila.

Nechtěla jsem se s jejich plánem smířit, protože jsem strýce a tetu viděla jen jednou, jako dítě. Jižní Německo mi připadalo tisíc mil daleko. Milovala jsem Berlín a chtěla jsem zůstat v malém bytovém domě v Horst-Wessel-Stadtu, kde jsme bydleli. Odehrávaly se tu celé naše životy a vše, co jsem kdy poznala. Chtěla jsem být normální; válka se koneckonců vyvíjela dobře. Tak nám to aspoň tvrdila Říše.

Všichni ve Stadtu věřili, že čtvrť čeká bombardování. Poblíž se nacházelo mnoho průmyslových podniků včetně továrny na brzdy, kde pracoval můj otec. Jedno spojenecké bombardování proběhlo 30. ledna v jedenáct hodin dopoledne, zrovna když Hermann Göring pronášel rozhlasový projev. K druhému došlo později téhož dne, když mluvil ministr propagandy Joseph Goebbels. Spojenci naplánovali svoje útoky dobře. Nálety přerušily oba proslovy.

Při prvním byl otec v práci, ale při druhém doma. Předem jsme se rozhodli, že se během náletu přesuneme do sklepa spolu s paní Horstovou, která bydlela v horním patře našeho domu. Zpočátku jsme netušili, jakou zkázu dokážou spojenecké bombardéry rozpoutat, tu děsivou devastaci, která se snášela z nebe v podobě hvízdajících černých mračen bomb. Hitler tvrdil, že německý lid bude takových hrůz ušetřen, a my jsme mu věřili. Dokonce i mládenci, kteří bojovali ve wehrmachtu, tomu upřímně věřili. Kupředu nás poháněl pocit osudovosti.

„Měli bychom jít do sklepa,“ řekla jsem matce, jakmile začal druhý nálet. Totéž jsem zavolala nahoru na paní Horstovou a dodala jsem: „Rychle! Rychle!“

Stařena vyhlédla ze svého bytu. „Musíš mi pomoci. Nejde mi to tak honem, jako když jsem bývala mladá.“ Vyběhla jsem po schodech a uviděla jsem, že drží krabičku cigaret a láhev koňaku. Vzala jsem jí je a stihly jsme dojít dolů, než dopadly první bomby. Na zatemnění jsme si už zvykli. Žádný spojenecký bombardér nemohl zahlédnout světlo línoucí se z našeho sklepa bez oken. První výbuch se ozval v dálce a nedělal mi starosti.

Paní Horstová si zapálila cigaretu a nabídla otcí koňak. Cigarety a alkohol byly zřejmě dvě věci, které by si vzala i do hrobu. Kolem nás se snášely spršky prachu. Stařena ukázala na dřevěné trámy nad námi a řekla: „K čertu s nimi.“ Otec vlašně přikyvl. V rohu prskala prastará kamínka na uhlí, ale nedokázala zahnat mrazivý průvan, který protahoval místností. V záři holé žárovky se bělala pára, která nám stoupala od úst.

Do uší nám zaduněl bližší výbuch a vypadla elektřina. Nad hlavami se nám oranžově zablesklo, tak blízko, že jsme škvírami kolem dveří zahlédli oslnivý oheň. Za schodů se k nám snášel prašný oblak. Někde v domě se ozvalo tříštění skla. Otec chytil matku i mě za ramena, přitáhl nás k sobě a zakryl nám hlavy vlastním tělem.

„To bylo hodně blízko,“ špitla jsem rozechvěle. Paní Horstová vzlykala v rohu.

Bombardování skončilo téměř tak rychle, jako začalo, a my jsme vystoupali po temném schodišti zpátky k bytu. Paní Horstová nám popřála dobrou noc a odešla. Matka otevřela dveře a začala hledat v kuchyni svíčku. Za oknem jsme viděli černý dým, který stoupal z budovy několik bloků od naší. Matka našla sirku a škrtlá s ní.

Prudce se nadechla. Kredenc se otevřel a několik kusů jemného porcelánu po matčině babičce spadlo na zem. Matka se shýbla, sesbírala střepy na hromádku a pokoušela se je složit dohromady jako skládačku.

Rozbila se i váza z broušeného skla, matčina oblíbená. Matka pěstovala na zahrádce za domem pelargonie a nachové kosatce, a když kosatce vykvetly, řezala je a dávala do vázy na stůl v jídelně.

Jejich opojná vůně vyplňovala celý byt. Otec říkal, že je má rád, protože požádal matku o ruku zrovna v období, kdy kvetly.

„Naše životy jsou čím dál křehčí,“ poznamenal otec a smutně se rozhlížel po škodách. Po několika minutách se matka vzdala naděje na slepení porcelánu i vázy a vyhodila střepy do odpadků.

Sepnula si černé vlasy do drdolu a vydala se do kuchyně pro koště. „Musíme přinášet oběti,“ zavolala.

„Nesmysl,“ řekl otec. „Máme štěstí, že se nám narodila dcera, a ne syn, jinak bychom brzy vypravovali pohřeb.“

Matka se objevila ve dveřích s koštětem v ruce. „Takové věci nesmíš říkat. Dělalí nesprávný dojem.“

Otec zavrtěl hlavou. „Na koho?“

„Na paní Horstovou. Na naše sousedy. Na tvoje kolegy v práci. Kdo ví? Musíme si dávat pozor na jazyk. Taková slova nebo i náznaky se nám můžou vymstít.“

Elektrina se zablikáním naskočila a otec vzdychl. „To je ta potíž. Dáváme si pozor na jazyk – a teď na nás padají

bomby. Magda musí odjet. Musí jet ke strýci Willymu do Berchtesgadenu. Třeba tam i najde práci.“

Ve svých pětadvaceti letech jsem měla za sebou řadu krátkodobých zaměstnání: pracovala jsem v textilní továrně, jako sekretářka jednoho bankéře, doplňovala jsem zboží v obchodě, ale na pracovním trhu jsem si připadala ztracená. Nic z toho, co jsem dělala, mi nepřipadalo správné nebo dost dobré. Říše chtěla po německých dívkách, aby se staly matkami, nicméně chtěla po nich taky, aby pracovaly. Myslela jsem si, že to chci i já. Když jste měli nějaké místo, potřebovali jste povolení, abyste ho směli opustit. Ale jelikož jsem momentálně práci neměla, bylo těžké odmítnout otcovo přání. Pokud šlo o manželství, od devatenácti jsem měla několik vztahů, ale žádný z nich vážný. Válka odvedla příliš mnoho mladíků pryč, a ti, kteří zůstali, nezískali moje srdce. Byla jsem panna, ale nelitovala jsem.

V prvních letech války zůstával Berlín ušetřen. Když začaly nálety, město připomínalo náměsíčníka, bylo živé, ale neuvědomovalo si, že se pohybuje. Lidé chodili jako bez ducha. Rodily se děti, příbuzní se jim dívali do očí a říkali jim, jak jsou krásné, jenže dotknout se hedvábných vlásků nebo štípnout nemluvně do tváře mu nezaručovalo budoucnost. Mladíci odjížděli na fronty – na východ i na západ. Na ulicích se mluvilo o tom, jak Německo pomalu sklouzává do pekla, a všechny rozhovory končily větou „Zlepší se to“. Běžně se hovořilo o potravinách a cigaretách, ale takové rozhovory bledly ve srovnání s vytrubovaným vysíláním o posledních vítězstvích udatně bojujícího wehrmachtu.

Moji rodiče byli poslední z dlouhé linie Ritterů, kteří bydleli v našem domě. Žili tu moji prarodiče, dokud postupně nezemřeli v posteli, kde jsem spala. Ložnice, první pokoj z chodby v přední části domu, patřila jenom mně; bylo to místo, kde jsem mohla dýchat. Neděsili mě tu žádní

duchové. Neměla jsem moc věcí: postel, malou dubovou skříň, vratkou knihovnu a pár předmětů, které jsem během let nashromáždila, včetně vycpané opice, již otec vyhrál na karnevalu v Mnichově, když jsem byla dítě. Po začátku bombardování jsem se dívala na svůj pokoj jinak. Moje útočiště získalo mimořádnou, posvátnou atmosféru a já jsem každý den uvažovala, jestli jeho klid nebude roztříštěn jako pleněný chrám.

Další velký nálet se uskutečnil na Hitlerovy narozeniny 20. dubna 1943. Nacistické transparenty, vlajky a standarty zdobící Berlín vlály ve vánku. Bomby způsobily škody, ale většina města vyvázla bez újmy. Ten útok mi taky připomněl obavy, které jsem měla jako malá holka. Nikdy jsem neměla ráda bouřky, a obzvlášť blesky a hromy. Rostoucí intenzita náletů mi cuchala nervy. Otec trval na mém odjezdu a já jsem poprvé získala pocit, že má možná pravdu. Ten večer přihlížel, jak si balím tašku.

Shromáždila jsem pár věcí, které pro mě byly důležité: malé rodinné foto pořízené v roce 1925 za šťastnějších časů a několik notesů na zaznamenávání myšlenek. Otec mi podal vycpanou opici, jedinou památku, kterou jsem si nechala na dětství.

Následující ráno matka plakala, když jsem si snášela zavazadlo ze schodů. Ulice omýval jarní déšť a vzduch vyplňovala zemitá vůně pučících stromů.

„Dávej na sebe pozor, Magdo.“ Matka mě políbila na tvář. „Drž hlavu vzhůru. Válka brzy skončí.“

Oplatila jsem jí políbení a na rtech cítila chuť jejích slz. Otec byl v práci. Rozloučili jsme se už předešlý večer. Matka mi ještě jednou sevřela ruce, jako kdyby mě nechtěla nechat odejít, ale pak mě pustila. Zvedla jsem tašku a odjela drožkou na nádraží. Čekala mě dlouhá cesta do nového domova. Vstoupila jsem do nádražní budovy hlavním vchodem – byla jsem ráda, že nejsem na dešti. Moje podpatky klapaly na dlažbě.

Našla jsem kolej se soupravou, která mě odveze do Mnichova a Berchtesgadenu, a čekala jsem ve frontě pod železným mřížovým klenutého stropu. Mladý příslušník SS v šedé uniformě kontroloval doklady všech cestujících. Já jsem byla německá protestantka, ani katolička, ani Židovka, a dost mladá, abych pošetile věřila ve vlastní neporazitelnost. Opodál stálo několik příslušníků železniční policie v zelených uniformách, zatímco důstojník SS pokračoval v kontrole fronty.

Mladý esesák měl hladkou, pohlednou tvář s ocelově modrýma očima. Zpod čepice se mu vlnily hnědé vlasy. Zkoumal každého, jako kdyby mohlo jít o potenciálního zločince, ale skutečné pocity maskoval chladnou odměřeností. Trochu mě znervózňoval, nepochybovala jsem nicméně, že mě nechá nastoupit. Pozorně se na mě zadíval, prohlédl si moje doklady a obzvláštní pozornost věnoval mé fotografii. Pak mi je vrátil a mírně se usmál, nikterak koketně, ale zdrženlivě, jako kdyby právě odvedl dobrou práci. Mávl rukou na dalšího cestujícího, aby postoupil k němu. Moje doklady obstály. Možná se mu líbila ta fotka. Podle mě mi docela lichotila. Měla jsem tmavě hnědé vlasy, které mi splývaly na ramena, a dost úzký obličej. Tmavé oči byly k mému obličejí příliš velké a dodávaly mi východoevropský vzhled jako z Modiglianiho portrétu. Někteří muži mi říkali, že jsem na Němku krásná a exotická.

V poloprázdném vagónu nebyla žádná kupé, jen sedadla. Za pár měsíců bude tenhle vlak plný berlínských turistů na letním výletě do Alp. Němci si chtěli užívat krásy své země i uprostřed války. Několik sedadel přede mnou seděl mladý, zamilovaně vyhlížející pár, téměř uprostřed vagónu. Skláněli hlavy k sobě. Muž něco zašeptal dívce do ucha, upravil si plstěný klobouk a potáhl z cigarety. Nad nimi se vznášela modrá oblaka kouře. Žena mu občas vzala cigaretu z prstů a taky z ní potáhla. Vagónem se brzy táhly tenké šedé linky.

Vyrazili jsme z nádraží v pološeru deště. Vlak nabral rychlost, vyjeli jsme z města a kolem továren a zemědělské půdy jižně od Berlína. Opřela jsem se a vytáhla z tašky básnickou sbírku od Friedricha Rückerta. Otec mi ji dal přede dvěma lety – myslel si, že se mi básně tohoto romantika budou líbit. Nikdy jsem si na ně neudělala čas. Dárek pro mě znamenal víc než samotné verše.

Nepřítomně jsem hleděla na stránky a myslela jen na to, že opouštím starý život a mířím vstříc novému. Nechtělo se mi tak daleko od domova, ale kvůli Hitlerovi a válce jsem neměla na výběr.

Našla jsem věnování, které do knihy vepsal otec: *S večerou láskou od tvého otce Hermanna*. Když jsme se večer loučili, vypadal starší a smutnější než na svých pětácti letech, ale zároveň se mu podle všeho ulevilo, že mě mohl poslat k svému bratrov.

Otec chodil nahrbeně od toho, jak se neustále ohýbal během směn v továrně na brzdy. Šedivé strniště, které si každé ráno holil, svědčilo o jeho osobních strastech, jež každý den podstupoval, mimo jiné i kvůli nechuti k národnímu socialismu a Hitlerovi. Samozřejmě o takových věcech nikdy nemluvil; své politické názory naznačoval jen matce a mně. Nespokojenost ho užírala, ničila jeho chuť k jídlu a nutila ho příliš kouřit a pít, ačkoliv se takový přepych těžko sháněl. Blížil se horní hranici věku vhodného k vojenské službě ve wehrmachtu, ale zranění nohy, které utrpěl v mládí, by ho tak jako tak diskvalifikovalo. Z jeho slov jsem věděla, že chová pramalý obdiv k nacistům.

Má matka Lisa se stranou sympatizovala víc, ačkoliv ona ani můj otec nebyli členy. Jako většina Němců nenáviděla to, co se stalo naší zemi během první světové války. Mnohokrát otci říkala: „Aspoň teď lidi mají práci a dost jídla.“ Sama si přivydělávala šitím, a protože měla šikovné prsty, dělala úkolovou práci i pro klenotníka. Naučila šít i mě. Pohodlně jsme vyžili, ale nebyli

jsme v žádném případě bohatí. Každopádně jsme se nebáli toho, jestli budeme mít na stole jídlo, dokud nezavedli přiděly potravin.

Rodiče navenek nevyjadřovali žádné politické přesvědčení. Žádná vlajkosláva, žádné nacistické vlajky visící z našeho domu. Paní Horstová si dala do okna hákový kříž, ale byl malý a z ulice skoro nepostřehnutelný. Nestala jsem se členkou strany, což matku naplňovalo jistým údivem. Domnívala se, že by to pro mě bylo dobré, protože bych si snadněji nacházela práci. Po odchodu ze Svazu německých dívek a Říšské pracovní služby, kterými jsem se víceméně proflákala, jsem na stranu moc nemyslela. Ani jsem si nebyla jistá, co vlastně členství obnáší, a tak jsem necítila potřebu vyjadřovat jim svou věrnost. Kolem nás zuřila válka. Bojovali jsme pro naše dobro na cestě k vítězství. Má naivita přebíjela potřebu vědět.

Listovala jsem knihou, dokud vlak nezpomalil.

Za mým pravým ramenem se vynořil ten esesák z nádraží. V levé ruce držel pistoli. Přistoupil ke dvojici přede mnou a přiložil hlaveň zbraně kouřícímu mladíkovi ke spánku. Žena se ohlédla směrem ke mně, oči plné děsu. Zdálo se, že chce utéct, ale neměla kam, protože se najednou ve dveřích na obou koncích vagónu objevila ozbrojená železniční policie. Esesák oddálil pistoli od mladíkovy hlavy a pokynul jim, aby vstali. Žena si vzala tmavý kabát a omotala si kolem krku černý šátek. Důstojník je odvedl do zadní části vagónu. Neodvažovala jsem se ohlédnout, co se děje.

Po chvíli jsem se podívala okénkem po své levici. Vlak zastavil uprostřed pole. Na prašné cestě vedle kolejí stál zabahněný černý sedan s chromovými výfuky chrlícími oblaka páry. Esesák postrčil mladíka i dívku, aby si nastoupili do zadní části vozu, a sám s tasenou pistolí nastoupil za nimi. Policista nasedl dopředu k řidiči. Jakmile se zabouchly dveře, vůz se na poli otočil, zanechal po sobě blátivou stopu v trávě a zamířil zpátky k Berlínu.

Zavřela jsem oči a uvažovala jsem, čeho se ten pár dopustil, že jej vytáhli z vlaku. Byli to špioni Spojenců? Židé pokoušející se uprchnout z Německa? Otec nám jednou – jen jednou – u jídelního stolu vyprávěl, jaké mají Židé v Berlíně problémy. Matka se mračila a označila to za „nepodložené fámy“. Otec odpověděl, že jeden z jeho spolupracovníků viděl na řadě budov v židovské čtvrti nápisy *Juden*. Ten kolega se cítil nesvůj už z toho, že tam byl – zabloudil tam omylem. Na oknech se skvěly zářivě bílé svastiky a cedule varující před obchodováním se židovskými kupci.

Považovala jsem za nejlepší nechat si svoje myšlenky pro sebe a neprovokovat politickou debatu mezi rodiči. Bylo mi Židů líto, ale nikdo z mých známých je neměl zrovna v lásce a Říše je pořád z něčeho obviňovala. Jako mnozí jsem tehdy radši nic neviděla. Otcova slova mohla být jen fámou. Věřila jsem mu, ale věděla jsem tak málo – jen to, co jsme slyšeli z rozhlasu.

Ohlédla jsem se po černém sedanu, ale ten už zmizel. Netušila jsem, co ten pár provedl, ale do paměti se mi vtiskl vyděšený pohled té dívky. Četba mi při další cestě poskytovala pramalou útěchu. Zatčení mě vykolejilo. Uvažovala jsem, kdo bude další a kdy to všechno skončí.

2. kapitola

Berchtesgadenské nádraží bylo menší, ale majestátnější než berlínské. V úhledných svislých pruzích tu visely nacistické transparenty vyvažující velké sloupy uvnitř a dodávající budově formální římský vzhled. Po straně se třpytily zlaté dveře, podle všeho určené pohlavářům. V basreliéfu na jejich povrchu jsem viděla černého orla usazeného na hákovém kříži. Možná to byl vchod do salónku pro významné osoby, které přijely navštívit vůdce; koneckonců se jednalo o konečnou stanici pro pozvané do jeho horského útočiště.

Rozhlédla jsem se po strýci Willym a tetě Reině a uviděla je, jak stojí poblíž vchodu. Vyměnili jsme si nacistické pozdravy. Vypadalo to, že strýc má z mého příjezdu větší radost než teta. Byl to muž s hruškovitým tělem a s bříškem, ale dosud si podržel zrzavé vlasy a pihy z mládí. Některé pihy rozkvetly do hnědých skvrn, které se mu šířily po obličejí. V ruce držel policejní čepici. Tetin úsměv mi připadal nucený, jako kdybych byla nechtěné nevlastní dítě, které přijelo domů na návštěvu.

Byla ve srovnání s bodřejším strýcem elegantní a kultivovaná. Otec mi kdysi řekl, že mu připadají jako nesourody pár. Tehdy jsem byla mladá a nikdy jsem nepřemýšlela nad jejich povahami, ale když jsem teď stála před nimi, jasně jsem viděla ten rozdíl.

Po přivítání strýc naložil moje zavazadlo do malého šedého volkswagenu. Usadila jsem se vzadu a strýc si sedl za volant. Cestou jsem viděla málo z horské scenérie, jen